

Rode paardenanemoon
(*Actinia equina*)

Vooral in het ondiepe water is deze anemoon te vinden, altijd op stenen. De Rode paardenanemoon houdt niet van veel zand. De zuil van de paardenanemoon wordt tot vier centimeter hoog en er zitten maximaal zo'n honderdnegentig tentakels van ongeveer twee centimeter lengte rond de mondopening. In vijf tot zes cirkels. De zuil is meestal effen roodbruin, maar ook wel groen of bruin. De tentakels zijn meestal roodbruin of hebben dezelfde kleur als de zuil. De dieren planten zich voort door jonge zeeanemoontjes uit te 'braken'. Deze jonge dieren bevinden zich vaak in spleten nabij

de volwassen dieren. Deze anemoon kan goed tegen droogvallen. Op het strand bij de golfbrekers is het goed te zien. Allemaal bruine ronde bolletjes, die aan de stenen hangen, wel altijd in de schaduw. Langs de rand rond de tentakels zijn felblauwe knobfels (achrohagi) zichtbaar die netelcellen bevatten. Ze zitten op de rand van de zuil, net onder de tentakels. De paardenanemoon gebruikt deze ter verdediging tegen of aanval op andere zeeanemonen. Ik heb altijd gedacht dat het een soort oogjes waren, waarmee ze licht en donker konden waarnemen, maar dat dus klopt dus helemaal niet.

Allemaal **bruine ronde bolletjes**, die aan de **stenen hangen**.

Viltkokeranemoon
(*Cerianthus lloydii*)

De Viltkokeranemoon is net even anders dan de Actinaria, waar de meeste andere anemonen toe behoren. Deze heeft geen schijf en kan de tentakels niet intrekken, maar hij kan wel zich snel terugtrekken in zijn koker. De zuil kan wel twintig centimeter lang worden. Het lijkt alsof de anemoon in het zand leeft, maar hij maakt zelf een koker, die in het zand verborgen ligt. Ook deze anemoon valt weleens ten prooi aan vissen: in de magen van bijvoorbeeld kabeljauw, tong-

schar en schol zijn resten van de *Cerianthus* aangetroffen. De anemoon heeft twee verschillende tentakelkranen, de binnenste korter en de buitenste langer, allebei vaak van een andere kleur. De buitenste helpt om voedsel te vangen. De binnenste tentakels brengen het voedsel naar de mond, door de vele tentakeltjes bedekt. Beide tentakelkranen hebben zo'n zeventig tentakels. Ik ben gek van deze anemoon, iedere anemoon heeft weer andere kleurcombinaties.

Onderwaterbloemen

Zeeanemonen zijn veel voorkomende, graag geziene levende organismen in onze wateren.

In deel 1 (editie december 2021) van deze serie las je al over de algemene kenmerken van de zeeanemoon en de manier van leven en voortplanten. Daar stonden de Zeeanjelier, Zeedahlia, Wedueroos, Slibanemoon en Sierlijke Slibanemoon centraal. Deze keer zes andere, wellicht minder bekende en nieuwe soorten.

Golfbrekeranemoon
(*Diadumene cincta*)

Deze zeeanemoon is een kleine, veelal oranje soort, met tamelijk korte, dunne tentakels. Ze kunnen er wel honderd hebben. Dit anemoontje wordt tot zes centimeter hoog, maar blijft meestal veel kleiner. De dieren hebben een gladde slanke zuil die als de dieren volledig uitstaan veel hoger is dan breed. De golfbrekeranemoon leeft op hard substraat, maar ook op grootbladige wieren van de laagwaterlijn tot diepten van ongeveer veertig meter. De kleur is flink oranje, soms ook groenig. Vanwege de oranje kleur wordt de soort ook wel 'baksteenanemoon' ge-

noemd. De talrijke tentakels zijn wat lichter van kleur en een tot twee centimeter lang. De soort plant zich asexueel voort door een stukje van de zuil af te snoeren. Dit stukje groeit dan weer uit tot een volledig individu. Ze voeden zich met wat er zo langs komt in de stroming, vaak kleine kreeftachtigen en larven. Ik zoek altijd naar de lange 'vechtentakels', zoals ik ze noem. Maar misschien vechten ze helemaal niet, ze zitten altijd zo knus bij elkaar? Eigenlijk zijn het gewoon lange voedseltentakels om extra grote prooien te vangen.

Zonneroos
(*Cereus pedunculatus*)

De Zonneroos komt voor in bijna alle landen om ons heen. Het was wachten tot deze anemoon zich hier zou gaan vestigen en dat is gebeurd. Hij behoort tot de familie van de Sagartiidae. Ze komen voor in ondiepe poeltjes, maar kunnen ook op vijftig meter diepte zitten. De roos kan zich helemaal intrekken, dan is deze moeilijk te vinden. Door de platte schijf met goede schutkleur is het een weinig opvallende anemoon, hij past makkelijk in zijn omgeving, vaak op zand. De voet zit altijd vast aan een substraat zoals steen of oester. De mondschijf kan wel zeven

centimeter groot worden met wel vijfhonderd tentakels. In een aquarium kan deze anemoon makkelijk van plek veranderen. De kleur van de schijf is in Nederland donkerbruin, in het buitenland is het kleurenpalet veel groter: zwart, wit, paars, geel, bruin, enzovoorts. De Zonneroos is een alleseter, jager en aaseter. Vaak is de Zonneroos omgeven door kleintjes, dat kunnen eigen nakomelingen zijn. Ze vermeerderen zich namelijk vivipaar, de jongen worden meteen levend geboren, dus zonder tussenkomst van een ei.

Ze zitten altijd zo knus bij elkaar.

Groene golfbrekeranemoon
(*Diadumene lineata*)

Dit is een vrij onbekend anemoontje: klein en komt voor in de brandingszone. Het is een exoot, een ingevoerde soort uit Azië en slechts anderhalve centimeter hoog. Je vindt ze hier lokaal in de Oosterschelde. Vaak zijn ze éénkleurig groen of licht groenbruin, maar er komen ook lichte, bijna witte exemplaren voor. De zuil is glad en slechts weinig hoger dan breed, hij ziet er een beetje gedrongen uit. Bij beroering of stroming is de zuil nog korter. Deze anemoon leeft

op hard substraat, meer verborgen dan de (gewone) golfbrekeranemoon. De anemoon kan zich voortplanten door zich in tweeën te splitsen, dan krijg je twee kleinere anemoontjes. Ook kunnen ze kleine stukjes weefsel om zich heen afzetten en daaruit kunnen weer kleine anemoontjes groeien. Alleen in Azië schijnen ze zich 'normaal' te kunnen voortplanten. Ik heb ze zelf maar één keer gevonden in de Oosterschelde, misschien kijk ik niet goed genoeg...

Wasroos (*Anemonia viridis*)
vroeger (*Anemonia sulcata*)

De Wasroos is een nieuwe soort in Nederland, maar kennen we uit Engeland en Bretagne. Ze werd al her en der waargenomen, maar bleef steeds niet lang in onze wateren. Waarschijnlijk is het hier veel te warm in de zomer en te koud in de winter. De Wasroos is een makkelijk herkenbare anemoon die wel tien centimeter kan worden, met veel tentakels. Meestal zijn die groen met paarse puntjes: de groenige kleur komt door symbiotische algen. Die algen hebben zonlicht nodig, daarom zit de Wasroos ondiep, vaak boven de tien meter. De zuil zit vaak tussen stenen, zodat we alleen de grijsgroene tentakels zien, met aan het uiteinde de roze of paarse puntjes. Wanneer er meerdere exemplaren bij elkaar staan, lijkt het alsof over een groot oppervlak tentakels uit de

rotsen naar voren komen: per exemplaar kunnen er daarvan wel tweehonderd zichtbaar zijn. Kenmerkend is het feit dat de tentakels niet of nauwelijks worden ingetrokken als de dieren droogvallen. Dat doen ze alleen bij zeer sterke verstoring en dan nog maar deels. In het buitenland, zoals in Bretagne, leven er vaak gladde sponspootkrabjes in de anemoon. Soms ook wel een kleurrijk garniaaltje van de Periclimenes familie. Ook is bekend dat er een symbiotische grondel in leeft, maar die heb ik helaas nog niet gezien. De laatste waarnemingen zijn uit het Veerse Meer, maar het is een raadsel waarom ze precies daar zitten. Misschien houden ze van het heldere water, net als de duikers. De laatste duik vond ik er vier, bij Geersdijk. |